

Minister Klimatu i Środowiska

DGK-WK-I.050.2.2024.BG
3017478.11786186.9496111
Warszawa, 14-02-2024

**Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na Oświadczenie senator Pani Ewy Mateckiej złożone podczas 5. posiedzenia Senatu RP w dniu 24 stycznia 2024 r. w sprawie badań geofizycznych prowadzonych na terenie gminy Odolanów w Wielkopolsce oraz planów rozpoczęcia podobnych badań na obszarze Natura 2000 „Dolina Baryczy” (BPS/043-05-61/24), informuję co następuje.

Na terenie gminy Odolanów w województwie wielkopolskim badania geofizyczne – sejsmika 3D Bogdaj-Uciechów-Tarchały prowadzone są na podstawie:

- 1) koncesji nr 48/96/Ł na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż w obszarze „Ostrów Wielkopolski”, wydanej na rzecz spółki ORLEN S.A. z siedzibą w Płocku (faza poszukiwania i rozpoznawania obowiązuje do dnia 23 września 2027 r.), oraz na podstawie *Dodatku nr 6 do projektu robót geologicznych na obszarze koncesji Ostrów Wielkopolski 48/96/Ł dla badań sejsmicznych 3D Bogdaj-Uciechów-Tarchały* (zatwierdzonego decyzją z dnia 3 marca 2023 r., znak DGK-WK-I.733.14.2022.9.AT, dalej: *dodatek nr 6 do PRG Ostrów Wielkopolski*),
- 2) koncesji nr 12/2021/Ł na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż w obszarze „Krotoszyn” wydanej na rzecz spółki ORLEN S.A. z siedzibą w Płocku (faza poszukiwania i rozpoznawania obowiązuje do dnia 30 listopada 2026 r.) oraz *Dodatku nr 3 do projektu robót geologicznych na obszarze koncesji Krotoszyn 12/2021/Ł dla badań sejsmicznych 3D Bogdaj-Uciechów-Tarchały* (zatwierdzonego decyzją z dnia 13 marca 2023 r., znak DGK-WK-I.733.12.2022.9.GS, dalej: *dodatek nr 3 do PRG Krotoszyn*).
- 3) Projektu robót geologicznych w obrębie obszaru bezkoncesyjnego dla badań sejsmicznych 3D Bogdaj-Uciechów-Tarchały zgłoszonego ministrowi właściwemu ds. środowiska przez spółkę ORLEN S.A. (w dniu 2 grudnia 2022 r., dalej: *projekt robót geologicznych bezkoncesyjny*).

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2023 r. poz. 633 ze zm.) określa podmioty, z którymi organ koncesyjny jest zobowiązany współdziałać przy udzielaniu i zmianie koncesji na działalność w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż

węglowodorów, a także przy zatwierdzaniu dodatku do projektu robót geologicznych sporządzanego w związku z wykonywaniem koncesji. Zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy – *Prawo geologiczne i górnicze* udzielenie oraz zmiana koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż wymaga opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce wykonywania zamierzonej działalności, a zgodnie z art. 23 ust. 1a – również uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalin. Jednocześnie zgodnie z art. 80a ust. 3 w związku z art. 80 ust. 5 ustawy – *Prawo geologiczne i górnicze* zatwierdzenie dodatku do projektu robót geologicznych sporządzanego w związku z wykonywaniem koncesji wymaga opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce wykonywania robót geologicznych. Organ koncesyjny przed udzieleniem koncesji nr 48/96/Ł Ostrów Wielkopolski, koncesji nr 12/2021/Ł Krotoszyn, a także przed zatwierdzeniem dodatków do projektów robót geologicznych, uzyskał wymagane prawem stanowiska organów współdziałających.

Jednocześnie z uwagi na występowanie w granicach wyznaczonych zdjęciem sejsmicznym 3D Bogdaj-Uciechów-Tarchały na obszarze koncesji nr 48/96/Ł Ostrów Wielkopolski oraz koncesji nr 12/2021/Ł Krotoszyn obszarów Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 (w tym również obszaru Natura 2000: „Dolina Baryczy” – PLB020001), w toku postępowań administracyjnych w związku z art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.), organ koncesyjny uznał, że planowane przedsięwzięcia mogą znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000 i nałożył na spółkę ORLEN S.A. obowiązek przedłożenia Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu dokumentów wymaganych przez art. 96 ust. 3 ustawy o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, w celu rozstrzygnięcia o obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na obszary Natura 2000.

Warunki środowiskowe wykonywania badań geofizycznych – sejmiki 3D Bogdaj-Uciechów-Tarchały określone zostały w:

- 1) postanowieniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 16 stycznia 2023 r. (znak: WPN-I.43.5.2023.KD), stwierdzającym brak obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania dla przedsięwzięcia polegającego na badaniach sejsmicznych 3D Bogdaj-Uciechów-Tarchały na obszarze koncesji nr 48/96/Ł Ostrów Wielkopolski na obszary Natura 2000,
- 2) postanowieniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 23 stycznia 2023 r. (znak: WPN.43.6.2023.PT), stwierdzającym brak obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania dla przedsięwzięcia polegającego na badaniach sejsmicznych 3D Bogdaj-Uciechów-Tarchały na obszarze koncesji nr 48/96/Ł Ostrów Wielkopolski na obszary Natura 2000,
- 3) postanowieniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 16 stycznia 2023 r. (znak: WPN-I.43.1.2023.KD), stwierdzającym brak obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania dla przedsięwzięcia polegającego

na badaniach sejsmicznych 3D Bogdaj-Uciechów-Tarchały na obszarze koncesji nr 12/2021/Ł Krotoszyn na obszary Natura 2000,

- 4) postanowieniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 12 stycznia 2023 r. (znak: WPN.43.1.2023.PT), stwierdzającym brak obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania dla przedsięwzięcia polegającego na badaniach sejsmicznych 3D Bogdaj-Uciechów-Tarchały na obszarze koncesji nr 12/2021/Ł Krotoszyn na obszary Natura 2000.

Spółka ORLEN S.A. została zobowiązana do prowadzenia badań geofizycznych – sejsmiki 3D zgodnie z ww. postanowieniami.

Dodatkowo zgodnie z zapisami dodatku nr 6 do PRG Ostrów Wielkopolski, dodatku nr 3 do PRG Krotoszyn oraz projektu robót geologicznych bezkoncesyjnego w celu minimalizacji wpływu na środowisko prac sejsmicznych spółka ORLEN S.A. zobowiązała się zastosować m.in. następujące działania:

- przed przystąpieniem do realizacji projektowanego zdjęcia sejsmicznego przeprowadzenia wizji terenowej,
- poprzedzenie tyczenia punktów wzbudzania i odbioru fali sejsmicznej uzyskaniem prawa wejścia na teren nieruchomości i zawarciem porozumień z podmiotami dysponującymi tytułem prawnym do nieruchomości,
- prowadzenia prace sejsmiczne w obszarach Natura 2000 pod nadzorem przyrodniczym poza okresem lęgowym ptaków,
- wyłączenia z jakichkolwiek prac wszystkich ujęć wód w tym z ustanowionymi terenami ochrony bezpośredniej,
- wykorzystania do wytyczania linii profili sejsmicznych, punktów wzbudzania i odbioru sieci istniejących dróg lokalnych, polnych, duktów, przeciwpożarowych przecinek leśnych i innych niekolizyjnych miejscach,
- wyłączenia z prac sejsmicznych ustanowionych strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania gatunków zwierząt, (w tym ptaków), oraz ustanowionych stref ochrony ostoi i stanowisk roślin i grzybów.

Zgodnie z ustawą – *Prawo geologiczne i górnicze* badania geofizyczne w celu zbadania struktur geologicznych związanych z występowaniem złóż węglowodorów wykonywane na podstawie projektu robót geologicznych bezkoncesyjnego zgłoszonego ministrowi właściwemu ds. środowiska (który zgodnie z art. 85a ustawy – *Prawo geologiczne i górnicze* nie podlega zatwierdzeniu w drodze decyzji) nie mogą być wykonywane z użyciem środków strzałowych. Zgodnie z zapisami tego projektu jedynym źródłem fali sejsmicznej na obszarze bezkoncesyjnym jest wzbudzanie wibratorowe (Vibroiseis).

Natomiast zgodnie z zapisami dodatku nr 6 do PRG Ostrów Wielkopolski oraz dodatku nr 3 do PRG Krotoszyn spółka ORLEN S.A. wskazała, że podstawowym źródłem fali sejsmicznej będzie wzbudzanie wibratorowe (Vibroiseis), jedynie w miejscach gdzie nie będzie możliwe zastosowanie metody Vibroseis, wzbudzanie zostanie wykonane z użyciem materiałów wybuchowych (dynamit). Prace przy użyciu wibratorowych źródeł wzbudzania oddziałują na elementy środowiska punktowo w sposób krótkotrwały (maksymalnie do 5 minut na jednym

punkcie) na niewielkiej przestrzeni wzdłuż linii wzbudzenia drgań - pasem o szerokości ok. 3 m. Prace przy użyciu dynamitowych źródeł wzbudzenia oddziałują na elementy środowiska w sposób krótkotrwały (maksymalnie do godziny od momentu wzbudzenia) na niewielkiej przestrzeni wokół każdego punktu.

Zgodnie z art. 86 ustawy – *Prawo geologiczne i górnicze* do robót geologicznych wykonywanych z użyciem środków strzałowych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zakładu górniczego i jego ruchu oraz ratownictwa górniczego, w związku z czym przed przystąpieniem do badań sejsmicznych – geofizyki 3D, dla której przewidziano wzbudzenie z użyciem materiałów wybuchowych (dynamit) podmiot zobowiązany jest do uzyskania decyzji właściwego okręgowego urzędu górniczego zatwierdzającej plan ruchu zakładu wykonującego roboty geologiczne, polegające na badaniach geofizycznych wymagających użycia środków strzałowych. W przedmiotowej sprawie spółka ORLEN S.A. uzyskała decyzję Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu z dnia 12 grudnia 2023 r. (znak: POZ.9206.112.2023.WW) zatwierdzającą *Plan ruchu zakładu wykonującego roboty geologiczne polegające na badaniach geofizycznych wymagających użycia środków strzałowych temat: „Polowe prace sejsmiczne 3D Bogdaj-Uciechów-Tarchały”*.

W przypadku obu metod wzbudzenia fali sejsmicznej (wibratorowej i dynamitowej) wywołane niewielkie drgania gruntu generują falę sejsmiczną, która po odbiciu się od kolejnych warstw geologicznych wraca na powierzchnię ziemi, gdzie jest rejestrowana przez rozłożone specjalne czujniki – geofony. Urządzenie Vibroseis nie generuje fali uderzeniowej. Vibroseis przy pomocy specjalnej platformy wywołuje mikrodrżania sejsmiczne (drgania podobne do tych jakie powoduje przejeżdżający samochód ciężarowy lub do ruchu pojazdów związanych z prowadzoną w terenie gospodarką rolną i leśną). Drgania (o częstotliwości w zakresie 4 - 120 Hz) mogą być przez człowieka odczuwane w pobliżu maszyny, na powierzchni, ale największa ich część wprowadzana jest w głąb ziemi i tam ulega odbiciu lub zanikowi. W przypadku metody dynamitowej fala sejsmiczna jest wywoływana poprzez eksplozję ładunku wybuchowego (najczęściej dynamitu) w specjalnie przygotowanym otworze wiertniczym o średnicy ok. 80-120 mm, na głębokości do 12 m. Wielkość stosowanych ładunków zależy od warunków geologicznych i na ogół nie przekracza 1,5 kg. Płytkie otwory mogą być wiercone zestawem ręcznym lub mechanicznie bez wykorzystywania płuczki wiertniczej. Czas wiercenia 1 otworu strzałowego wynosi w zależności od głębokości i warunków terenowych od 0,5 do ok. 1 godz. Po zakończeniu prac wyrobisko postrzałowe zostaje zlikwidowane poprzez zasypanie urobkiem, a powierzchnia terenu zostanie przywrócona do stanu pierwotnego.

Ponadto informuję, że zgodnie z art. 37 ustawy – *Prawo geologiczne i górnicze* w przypadku gdy przedsiębiorca narusza wymagania ustawy, w szczególności dotyczące ochrony środowiska lub racjonalnej gospodarki złożem, albo nie wypełnia warunków określonych w koncesji, w tym nie podejmuje określonej nią działalności albo trwale zaprzestaje jej wykonywania, lub wykonuje roboty geologiczne z naruszeniem harmonogramu określonego w projekcie robót geologicznych, lub nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 82 ust. 2 ustawy – *Prawo geologiczne i górnicze*, lub wykonuje je niezgodnie z warunkami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 82a ust. 1 ustawy – *Prawo geologiczne i górnicze*, organ koncesyjny wzywa przedsiębiorcę do usunięcia naruszeń w określonym

terminie. W przypadku nieusunięcia naruszenia organ koncesyjny może bez odszkodowania cofnąć koncesję albo ograniczyć jej zakres.

Jednocześnie zgodnie z art. 146 ustawy – *Prawo geologiczne i górnicze* odpowiedzialność za szkodę ponosi przedsiębiorca prowadzący działalność regulowaną ustawą, wskutek której wystąpiła szkoda, w tym przypadku spółka ORLEN S.A. z siedzibą w Płocku.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Galos
Podsekretarz Stanu - Główny Geolog Kraju
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów